

سند آرڊيننس نمبر II مجريه 1975

SINDH ORDINANCE NO.II OF 1975

سند عوامي ملڪيت (حد دخلي هٽائڻ) آرڊيننس، 1975

THE SINDH PUBLIC PROPERTY (REMOVAL OF ENCHROACHMENT) ORDINANCE, 1975

فهرست (CONTENTS)

تمهيد (Preamble)

دفعات (Sections)

1. مختصر عنوان ۽ شروعات

Short title and commencement

2. وصفون

Definitions

3. تعميرات هٽائڻ

Removal of Structures

4. اپيل

Appeal

5. ڊاهڻ

Eviction

6. تعميرات ڊاهڻ ۽ هٽائڻ جي قيمت

Cost of demolition and removal of structure

7. پاڙي جي رهتن جي بازيابي

Recovery of arrears of rent

8. سزا

Punishment

9. ڏوهه جواز الوءِ ٻڌڻي جو طريقو

Cognizance of offence and mode of trial

10. اختيارن جي منتقلي

Delegation of Powers

11. عدالتن جي دائره اختيار تي پابندي

Jurisdiction of courts barred

12. چوٽ

Indemnity

13. قاعدا جوڙڻ جو اختيار

Power to make rules

14. منسوخِي

Repeal

سند آرڊيننس نمبر II مجريه 1975

SINDH ORDINANCE NO.II OF 1975

سند عوامي ملڪيت (حددخلي هٽائڻ)

آرڊيننس، 1975

THE SINDH PUBLIC
PROPERTY (REMOVAL OF
ENCHROACHMENT)
ORDINANCE, 1975

[20 جنوري 1975]

آرڊيننس جنهن ذريعي عوامي ملڪيت مان حددخلي
هٽائڻ لاءِ اپاءَ ورتا ويندا؛

تمهيد (Preamble) جيئن ته سند عوامي ملڪيت مان حددخلي هٽائڻ ۽
ان سان لاڳاپيل معاملن لاءِ اپاءَ وٺڻ ضروري ٿي پيو آهي؛

۽ جيئن ته صوبائي اسيمبلي جو اجلاس هلندڙ نه آهي
۽ گورنر مطمئن آهي ته موجوده حالتن کي نظر ۾ رکندي فوري
قدم کڻڻ ضروري ٿي پيو آهي؛

هاڻي، تنهن ڪري، اسلامي جمهوري پاڪستان جي
آئين آرٽيڪل 128 جي شق (1) تحت مليل اختيارن کي
استعمال ڪندي گورنر هيٺيون آرڊيننس جوڙي نافذ ڪرڻ

فرمایو آهي:

مختصر عنوان ۽ شروعات Short title and commencement	1.(1) هن آرڊيننس کي سنڌ عوامي ملڪيت (حددخلي هٽائڻ) آرڊيننس، 1975 سڏيو ويندو. (2) هي فوري طور لاڳو ٿيندو.
وصفون Definitions	2. هن آرڊيننس ۾ جيستائين ڪجهه مضمون ۽ مفهوم جي متضاد نه هجي، تيستائين: (a) “خودمختيار باڊي” مطلب بورڊ، ڪارپوريشن، ادارو تنظيم، اٿارٽي يا باڊي، جيڪي حڪومت طرفان، قانون تحت يا طرفان صوبي جي خزانن جي امداد سان قائم ڪيا وڃن؛ (b) “عمارت” مطلب عمارت يا ان جو حصو ۽ جنهن ۾ شامل آهي، چبوترو پٽ، ڏاڪڻ، پليٽ فارم، ڪنهن ٻه قسم جي ڍڪيل ايراضي، خيمو، انڪلوزر ۽ ان سان جڙيل زمين؛ (c) “حددخلي” مطلب عوامي ملڪيت تي غير قانوني قبضو يا غير ضروري مداخلت؛ (d) “حڪومت” مطلب سنڌ حڪومت؛ (e) “زمين” جنهن ۾ شامل آهي پاڻي هيٺ زمين، کوه، فوت پاٽ، روڊ ۽ گهٽي؛ (f) “لوڪل ڪائونسل” مطلب سنڌ پيپلز لوڪل گورنمينٽ آرڊيننس، 1972 (1972 جي سنڌ آرڊيننس II) تحت جوڙيل ڪائونسل؛

تعميرات هٽائڻ
Removal of
Structures

(g) “بيان ڪيل” مطلب هن آرڊيننس تحت جوڙيل
قاعدن موجب بيان ڪيل؛

(h) “عوامي ملڪيت” مطلب هڪ عمارت، زمين، جڳهه يا
احاطو جيڪو حڪومت، لوڪل ڪائونسل،
خودمختيار باڊي، يا اهڙي ڪنهن ٻي اثارتي ۾ اچي يا
انتظام يا ضابطي هيٺ هجي.

3.(1) حڪومت يا ڪا اثارتي يا حڪومت طرفان ان
سلسلي ۾ بااختيار بڻايل عملدار اهڙي جاچ تي مطمئن هئڻ
بعد، جيئن ضروري سمجهي ته ڪو شخص سڌيءَ يا اڻ
سڌيءَ ريت ڪنهن حدودي جو ذميدار آهي، اهڙي شخص
کان اهڙي حدودي، تعمير سان گڏ، جيڪڏهن ڪا سندس
طرفان ڪنهن عوامي ملڪيت تي ٺاهي وئي هجي، لکت ۾
حڪم ذريعي هٽائڻ جو چئي سگهن ٿا، اهڙي عرصي اندر
جيڪو حڪم ۾ ڄاڻايو ويو هجي.

وضاحت: ليزي يا لائسنسي جيڪو ليزي يا لائسنس
جو مدو ختم ٿيڻ بعد يا اهڙي ليزي يا لائسنس طئي ٿيڻ
بعد، ڪنهن عوامي ملڪيت تي قبضو جاري رکي ٿو
هن ذيلي دفعي تحت ان کي حد دخلي سمجهيو ويندو.

(2) ذيلي دفعي (1) تحت ڪيل حڪم ڏنو ويندو:

(a) حدودي لاءِ ذميدار شخص کي ڏيڻ يا حوالي
ڪرڻ يا ڪنهن مرد بالغ شخص کي، جيڪو
سائس گڏ ساڳئي گهر ۾ رهندو هجي؛

(b) ظاهر جڳهن تي يا ويجهي عوامي ملڪيت تي

لڳائڻ، جيڪا ان سان لاڳاپيل هجي.

اپيل
Appeal

4.(1) ڪوبه شخص جيڪو دفعه 3 تحت ڪيل حڪم سان متاثر ٿيو هجي، حڪم ملڻ جي ستن ڏينهن اندر حڪومت يا ڪنهن اٿارٽي يا ان سلسلي ۾ حڪومت طرفان بااختيار بڻايل ڪنهن شخص کي لکت ۾ درخواست ڪري سگهي ٿو:

بشرطيڪ حڪومت طرفان ڪيل حڪم کان ڪا اپيل نه ٿيندي پر متاثر شخص ساڳئي عرصي دوران اهڙي حڪم جي سلسلي ۾ حڪومت کي نظرثاني پتيشن ڪري سگهي ٿو.

(2) حڪومت، يا جيئن معاملو هجي، اٿارٽي يا عملدار جيئن مٿي ڄاڻايل آهي، ذيلي دفعه (1) تحت داخل ڪيل اپيل جي يادداشت نامي يا نظرثاني پتيشن ڏسڻ بعد ۽ درخواست گذار يا پتيشنر يا سندس طرفان بااختيار بڻايل ايجنٽ کي ٻڌڻ جو موقعو فراهم ڪرڻ بعد، حڪم جي تصديق، تبديلي ڪري سگهي ٿو يا حڪم ختم ڪري سگهي ٿو.

ڊاهڻ
Eviction

5.(1) جيڪڏهن ڪو شخص دفعه 3 تحت ڪيل حڪم ملڻ جي ستن ڏينهن کانپوءِ به انڪار ڪري ٿو يا عوامي ملڪيت خالي ڪرڻ ۾ ناڪام ٿئي ٿو يا اتي جوڙيل تعمير هٽائڻ ۾ ناڪام ٿئي، يا جيڪڏهن اهڙي حڪم خلاف اپيل يا نظرثاني اپيل داخل ڪئي وڃي ٿي، اهڙي اپيل يا نظرثاني پتيشن رد ٿيڻ کانپوءِ، اهو حڪومت طرفان ان سلسلي ۾

بااختيار بڻايل عملدار طرفان طاقت جي زور تي اٿاريو ويندو جيئن ضروري هجي ۽ تعمير جيڪڏهن کان اهڙي شخص طرفان عوامي ملڪيت تي جوڙي وئي هجي، حڪومت ۾ شامل ڪئي ويندي.

(2) جيڪڏهن ذيلي دفعو (1) تحت قدم کڻڻ لاءِ بااختيار بڻايل ڪو شخص پوليس جو سهڪار طلب ڪري ٿو ته اهو جتي عوامي ملڪيت موجود آهي، ان جي مقامي حدن ۾ موجود پوليس اسٽيشن جي آفيسر انچارج کي اهڙي درخواست اماڻيندو ۽ اهڙو پوليس آفيسر اهڙي درخواست تي گهربل مدد فراهم ڪندو.

6. جتي جا تعمير دفعو 5 تحت ڊاهي يا هٽائي وڃي اهڙي تعمير جي ڊاهڻ يا هٽائڻ جي قيمت حددخليءَ لاءِ ذميدار شخص کان لينڊ روينيو جي رهتن جي صورت ۾ وصول ڪئي ويندي.

تعميرات ڊاهڻ ۽ هٽائڻ جي قيمت
Cost of demolition and removal of structure

7. جيڪڏهن ڪنهن عوامي ملڪيت جي سلسلي ۾ اتان اٿاريل شخص طرفان پاڙي جون رهتون واجب الادا آهن ته اهڙيون رهتون وياج سان گڏ، جيڪڏهن ڪو هجي، اهڙي شخص کان لينڊ روينيو جي رهتن جي صورت ۾ وصول ڪيون وينديون.

پاڙي جي رهتن جي بازياڻي
Recovery of arrears of rent

8. (1) حددخلي جو ذميدار ڪو شخص قيد جي سزا لائق

سزا
Punishment

هوندو جيڪا ڇهه مهينن تائين وڌي سگهي ٿي يا ڏنڊ جيڪو ٽن هزار رپين تائين وڌي سگهي ٿو يا ٻئي گڏ.

(2) ڪنهن علائقي ۾ حدود خلي روڪڻ لاءِ مقرر ڪيل عملدار جيڪو سڌيءَ يا اڻ سڌيءَ ريت حدود خلي جي ڏوهه ۾ جڙي ٿو يا مدد ڪري ٿو يا ڏوهه ٿيڻ کي هٿي وٺرائي ٿو يا جنهن جي فرض ۾ ڪوتاهي سبب اهڙو ڏوهه ٿئي ٿو يا ڏوهه کي هٿي ملي ٿي، ان کي سهولتڪار طور سزا ڏني ويندي.

(3) جيڪڏهن پوليس اسٽيشن جو آفيسر انچارج دفعه 5 جي ذيلي دفعه (2) تحت ضروري پوليس سهڪار ڏيڻ ۾ ڄاڻي وائي ناکام ٿئي ٿو يا ڏيڻ کان لهرائي ٿو ان کي حدود خلي جي ڏوهه ۾ سهولتڪار طور سزا ڏني ويندي.

ڏوهه جو ازالو ۽ ٻڌڻي جو طريقو
Cognizance of
offence and
mode of trial

9. (1) ڪا به ڪورٽ هن آرڊيننس ڏوهه جو ازالو نه ڪري سگهندي سواءِ جيستائين ان سلسلي ۾ حڪومت طرفان بااختيار بڻايل ڪنهن عملدار طرفان شڪايت نه ڪئي وڃي.

(2) حڪومت نوٽيفڪيشن ذريعي هدايت ڪري سگهي ٿي ته هن آرڊيننس تحت ڪيل ڏوهه تي ساڳيءَ ريت ٻڌڻي ڪئي ويندي جيئن ڪوڊ آف ڪرمنل پروسيجر 1898 (1898 جي ايڪٽ V) جي باب XXII ۾ طريقو بيان ڪيو ويو آهي.

اختيارن جي منتقلي
Delegation of
Powers

10. حڪومت سرڪاري گزيت ۾ نوٽيفڪيشن ذريعي هدايت ڪري سگهي ٿي ته هن آرڊيننس تحت استعمال لائق ڪو اختيار ان جي ماتحت ڪنهن آفيس طرفان يا

عدالتن جي دائره
اختيار تي پابندي
Jurisdiction of
courts barred

ڪنهن مڪاني ڪائونسل، خودمختيار باڊي يا اهڙي ٻي
ڪنهن اثارتي طرفان استعمال ڪري سگهجي ٿو.

11. ڪنهن به ڪورٽ کي هن آرڊيننس تحت سٺي نيت
سان ڪجهه به ڪرڻ يا ڪجهه ڪرڻ جي ارادي تي ڪو
فيصلو ٻڌائڻ يا ڪو حڪم جاري ڪرڻ يا ڪا ڪارروائي
ڪرڻ جو دائره اختيار نه هوندو.

چوٽ
Indemnity

بشرطيڪ هڪ سول ڪورٽ اهڙي تڪرار تي
فيصلو ٻڌائي سگهي ٿي ته ملڪيت عوامي ملڪيت نه آهي
پر ان کي اهڙي تڪرار سان لاڳاپيل ڪنهن مقدمي يا
ڪارروائي تي فيصلو جاري ڪرڻ جو ڪو اختيار نه هوندو.

12. هن آرڊيننس تحت ڪجهه به ڪرڻ، ڪيل يا ڪرڻ
جي ارادي تي حڪومت يا ڪنهن اثارتي يا شخص خلاف
ڪوبه مقدمو يا قانوني ڪارروائي نه ٿيندي.

قاعدا جوڙڻ جو اختيار
Power to make
rules

13. حڪومت هن آرڊيننس جا مقصد حاصل ڪرڻ لاءِ
قاعدا جوڙي سگهي ٿي.

منسوخ
Repeal

14. اولهه پاڪستان سرڪاري زمينون ۽ عمارتون (قبضي
جي بازباني) آرڊيننس، 1966 ۽ اولهه پاڪستان خودمختيار
باڊيز غير متحرڪ ملڪيت (غير قانوني قبضو ڪندڙن کي
هٽائڻ) آرڊيننس، 1965 منسوخ ڪيا وڃن ٿا.

نوٽ: آرڊيننس جو مذڪوره ترجمو عام ماڻهن جي واقفيت لاءِ آهي جيڪو ڪورٽ ۾
استعمال نٿو ڪري سگهجي.